

Albergen, 9 maart '23

Onderwerp: AZC 't Elshuys

Geachte staatssecretaris, geachte heer van der Burg,

Cc: tweede kamer leden

Ruim een half jaar terug, gaf u opdracht aan het Centraal Orgaan Asielopvang (COA) om Landhotel 't Elshuys in Albergen aan te kopen voor een beoogd asielzoekerscentrum. U maakte gebruik van een artikel uit de Omgevingswet om de bestemming van het hotel te wijzigen in een asielopvang. In die zes maanden is er veel gebeurd, maar tot op de dag van vandaag zitten er nog geen asielzoekers in 't Elshuys. Heel eerlijk? Wij zijn daar als buurt niet rouwig om, echter dat was niet de bedoeling van 't Elshuys. Blijkbaar is een flink aantal zaken onderschat. Zaken waar omwonenden vanaf dag één hun vraagtekens bij plaatsten. Maar de zorgen en bezwaren van de lokale bevolking zijn tot op de dag van vandaag niet serieus genomen.

Met een groep buurt- en dorpsbewoners zijn we op uitnodiging van de gemeente en het COA sinds november aangesloten bij een Begeleidingscommissie, waarin we meepraten over de bestuursovereenkomst en een Veiligheidscommissie, waarin we meepraten over onderdelen van het veiligheidsplan. Wij doen dit op vrijwillige basis, naast ons werk, huishouden en andere bezigheden en halen hiervoor input op bij omwonenden en dorpsbewoners. Dat kost ons veel tijd en inspanning, maar we vinden het belangrijk voor onze buurt en de bewoners van het beoogde AZC Albergen.

De overleggen liggen echter op dit moment stil en we voelen ons als commissies niet serieus genomen. En waar we bang voor zijn is of het migratiebeleid wellicht het volgende 'gevolgen van de gaswinning in Groningen' of Toeslagaffaire dossier wordt? Wij zien meerdere parallellen, zonder onze situatie ook maar op enigerlei wijze te willen vergelijken met het leed van deze honderdduizenden Nederlanders. Wij vrezen hier nog steeds voor onze veiligheid. Immers niet alle asielaanvragen worden nog gescreend. De taalbarrière blijft bij veel nieuwkomers ook na ruim vijf jaar nog dusdanig groot, dat zij zich niet verstaanbaar kunnen maken. Slechts een klein percentage statushouder werkt na verloop van tijd nog en woningen zijn niet beschikbaar (noch voor Nederlanders, noch voor statushouders). Wij zien een fout in het systeem van asielopvang, waarbij de impact voor omwonenden van AZC-locatie en lokale gemeenschappen langdurig of permanent ondergeschikt worden gemaakt aan de politieke doelstellingen om asielzoekers te plaatsen.

In de media is afgelopen weken een en ander verschenen over de gang van zaken rondom 't Elshuys. Het COA schernt met interne mails en appjes waaruit blijkt dat er wel dwang bekend was bij het College van B&W van de gemeente Tubbergen. De gemeente blijft op haar beurt bij haar standpunt dat dwang als verrassing kwam. En wij als commissieleden en omwonenden staan op dit moment met lege handen, zonder afspraken of toezeggingen en wachten inmiddels al zes maanden op meer duidelijkheid.

Een feitenrelaas

In augustus zijn met u gesprekken gevoerd en in september is door u met de gemeente Tubbergen een raamovereenkomst gesloten, waarin afspraken zijn gemaakt over het aantal asielzoekers en statushouders binnen de bestaande bebouwing, een termijn van maximaal tien jaar (tot 1-11-2032) en de toezegging dat de gemeente Tubbergen en haar inwoners financieel geen consequenties mogen ondervinden van de komst van een AZC in 't Elshuys. Tot op de dag van vandaag zijn er geen afspraken over wat die financiële component dan inhoudt. Hoewel daar wel verschillende afspraken in het veiligheidsplan vanaf hangen. Zonder financiële duidelijkheid, geen vervolg op het veiligheidsplan.

In de bestuurlijke overeenkomst willen we harde afspraken maken over de termijn van maximaal tien jaar zoals deze is afgesproken in augustus. Echter ook hier blijkt het niet mogelijk om daar duidelijke en bindende afspraken over op papier te zetten. Enerzijds zegt het COA in de commissie dat we hen kunnen geloven dat ze het bij tien jaar houden, anderzijds zegt de heer Kapteijns van het COA in een overleg dat zij daar geen afspraken over vast willen leggen en na de tien jaar gewoon een verzoek bij de gemeente willen neerleggen om de periode te verlengen. Het COA spreekt zichzelf hierin dan ook tegen. Dit helpt ons als omwonenden en dorpsbewoners niet om het vertrouwen in de overheid terug te krijgen.

Wij zullen u maar niet vermoeien met alle niet nagekomen beloftes van kleinere aard, zoals het opstellen van een duidelijk inrichtingsplan voor het terrein, inclusief parkeergelegenheid en veiligheid tijdens laden en lossen. De vestigingsmanager belooft keer op keer zaken, die hij niet nakomt, of verdraait of dreigt zonder verdere afstemming en overeenkomsten gewoon met de asielopvang te starten. Dat is niet de basis om dit gedwongen huwelijk met elkaar aan te moeten gaan. Het gaat het COA maar om één ding en dat is zo snel als mogelijk voor 150 vluchtelingen onderdak bieden, waarbij de veiligheid in het pand en op het terrein voor vluchtelingen relevant is, maar alles daarbuiten is geen taak van het COA. Dat is feitelijk juist, maar als het je ook niet interesseert dat keuzes die het COA maakt een negatief effect hebben op de veiligheid in de openbare ruimte voor zowel bewoners van het AZC als omwonenden, dan kunnen we alleen maar wachten tot het fout gaat. Het is dan niet de vraag of het gebeurt, maar wanneer.

Het COA is tot nu toe een meer dan een lastige partner gebleken (cynisch bedoeld), want afspraken kunnen we met hen niet maken. Zij geven aan een goede buur te willen zijn, maar nergens komen we concreet tot een oplossing. Ons verzoek om een plan te maken voor de inrichting van het terrein komt niet verder dan drie verschillende plannen die wekelijks qua inrichting weer veranderen. Gemaakte afspraken in het veiligheidsoverleg over een hekwerk aan de achterzijde die de mensen op het AZC moet beschermen tegen mensen met verkeerde intenties (drugshandel, mensenhandel, enz.) en verkeer verschijnt de ene week wel en de andere week weer niet. Onze zorg over de smalle weggetjes waar groot en zwaar verkeer op rijdt in combinatie met lopende en fietsende vluchtelingen in het donker, wordt niet gedeeld. Toeleveranciers en werkverkeer van het COA blokkeren dagelijks de inritten van de tegenovergelegen huizen en het doorgaande verkeer, maar het COA zegt letterlijk: 'Alles wat buiten ons terrein gebeurt gaan wij niet over, bel de politie daar maar voor'. Dat verstaan wij niet onder 'goede buur'. Over de bouwwerkzaamheden die plaatsvinden en waar een vergunning voor nodig is, zegt de locatieleider van het COA letterlijk: 'Wij geven alleen opdracht werkzaamheden uit te voeren, we controleren e.e.a. verder niet, daar gaan we niet over'.

Zoals u wellicht begrijpt wordt de communicatie met het COA momenteel niet beter. De ingediende vergunningsaanvraag van 223 pagina's bevat een heel aantal punten die wezenlijk anders zijn besproken in beide commissies, waarmee onze inbreng niet serieus is genomen. De houding en het

gedrag in combinatie met de gebrekkige communicatie maken dat wij geen vertrouwen hebben dat dit het komende jaar beter wordt, laat staan dat de komende tien jaar zonder incidenten zal verlopen!

Wij zijn benieuwd hoe u de situatie op dit moment zelf ziet? Voor zowel de opvang zelf als de situatie zoals die hier in Albergen op dit moment is. We zijn een half jaar verder en de weerstand in de omgeving van het AZC in Albergen wordt niet minder, eerder groter door alle onduidelijkheden en strubbelingen die er plaatsvinden. Hoe gaat u voorkomen dat het dossier ‘Migratie’ niet het volgende crisisdossier wordt waar op termijn een parlementaire enquêtecommissie voor moet worden ingesteld? De dwang die u in ons geval heeft toegepast, zonder impactanalyse, de spreidingswet die gemeenten dwingt tot nog meer opvanglocaties zonder goede afstemming met lokale inwoners, het is niet goed en wordt een inktvlek aan ellende. Goede integratie is op deze wijze onmogelijk en dus is ook de vluchteling uiteindelijk het echte slachtoffer. Dit kan en moet beter. Anders wordt er door de overheid niets geleerd van dossiers zoals de toeslagenaffaire of de grootste schandvlek uit onze naoorlogse binnenlandse geschiedenis: het stelselmatige negeren van de belangen en de veiligheid (incl. gezondheid) van de Groningers in het aardbevingsgebied.

Wij zouden het waarderen als we hierover met u van gedachten zouden kunnen wisselen. Wij begrijpen dat uw tijd, net als die van ons, kostbaar is. Maar uw toelichting op vragen tijdens de openbare Raadsvergadering van 23 augustus 2022, is het enige moment geweest waarop wij u over onze situatie konden aanspreken. We zijn nu een half jaar verder en velen van ons zijn sinds 16 augustus een ander mens, door hoe de overheid hun veiligheid en gezondheid achterstelt. Het siert u daar nu kennis van te nemen en dit mee te nemen in verdere afwegingen. Dit is niet goed, gaat niet goed en komt niet goed. Het systeem functioneert uitermate slecht en alles moet wijken om beelden van buiten slapende mensen in Ter Apel maar te voorkomen. Leer van onze ervaring en keer het tij. Verspeel niet nog meer draagvlak in gebieden in Nederland waardoor het vertrouwen in de overheid en democratie totaal verdwijnt.

Met vriendelijke groet,
Namens de Begeleidingsgroep en Veiligheidscommissie AZC Albergen,

